

Schoolondersteuningsprofiel 2022 - 2024

De Faam
School voor praktijkonderwijs
Zaandam

Inhoudsopgave

	<i>Pagina</i>
1 Inleiding	2
2 Algemene informatie	3
2.1 Contactgegevens	3
2.2 Onderwijsconcept	4
2.3 Kengetallen leerlingenpopulatie	4
3 Ondersteuningsplan Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ)	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ	7
4 Aanmelding en toelating	10
5 De ondersteuningsstructuur	
5.1 De ondersteuningsstructuur van Praktijkschool De Faam	10
5.2 Toelichting niveaus van ondersteuning	13
5.3 Ondersteuningsoverleg	15
5.4 Interne deskundigheid in het kader van de ondersteuning	16
5.5 Externe relaties in het kader van de ondersteuning	17
5.6 Ondersteuningsmogelijkheden van De Faam	18
6 Extra ondersteuning	22
6.1 Inleiding	22
6.2 Arrangementen/maatwerk	22
7 Kwaliteitszorg	25
7.1 Basiskwaliteit van het onderwijs	25
7.2 Interne kwaliteitszorg	25
7.3 Tevredenheidsonderzoek	26
8 Ambities	27
9 Afsluiting	27
Bijlage 1 Basisondersteuningsprofiel praktijkschool De Faam ('dialogoschool')	28

1 Inleiding

Voor u ligt het *schoolondersteuningsprofiel* (hierna: SOP): een verplicht document waarin scholen beschrijven welke ondersteuning zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte bieden. Scholen brengen die ondersteuning in beeld in een document waarin een overzicht wordt gegeven van alle vormen van ondersteuning die de school te bieden heeft en van de ondersteuning die zij op korte termijn nog denkt te gaan aanbieden, de ambities.

Het SOP is als het ware een foto van de stand van zaken wat betreft de geboden ondersteuning, en bevat tevens de ambities van de school. Daardoor biedt het SOP de school en het Coöperatief Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (verder SVZ genoemd), waarin de v(s)oscholen samenwerken, de mogelijkheid om te beoordelen of binnen het voortgezet onderwijs voldoende ondersteuning wordt geboden aan leerlingen, die dat nodig hebben.

Los van het verplichte karakter, is het SOP ook een document voor de school zelf: bieden wij voldoende ondersteuning en kunnen wij dit ook waarmaken? Het biedt het ouders¹ de mogelijkheid om per school te beoordelen of het ondersteuningsniveau van een school past bij wat hun kind nodig heeft.

De afgelopen twee jaar is de uitvoering van het onderwijs sterk beïnvloed geweest door de maatregelen die in het kader van de coronapandemie genomen moesten worden. Er wordt in algemene zin vanuit gegaan dat de maatregelen geleid hebben tot vergroting van de kansenongelijkheid, achterstanden voor alle leerlingen en een negatieve invloed op het welbevinden van een belangrijk deel van de jongeren. Dit brengt een school de uitdaging om passende ondersteuning aan te bieden die aansluit bij de behoefte van jongeren; maar het biedt ook de mogelijkheid om een kritische blik te werpen op het ondersteuningsaanbod, de uitvoering van passend onderwijs en de kwaliteit hiervan.

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, is georganiseerd. Het gaat om zowel lichte als zware vormen van ondersteuning. Bijvoorbeeld extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal, hulpmiddelen of onderwijs op een speciale school. Onderscheiden worden de *basisondersteuning*, die voor alle scholen geldt (hierover zijn in de Zaanstreek tussen scholen afspraken gemaakt) en *extra ondersteuning*: dit betreft de vormen van ondersteuning die verder gaan dan de basisondersteuning en scholen kunnen zich hier specialiseren. Extra ondersteuning kan licht en kortdurend van aard zijn, maar ook zwaar en langdurig en plaatsvinden binnen of buiten de school.

In dit SOP kunt u lezen wat u van ons onderwijs kunt verwachten. Het beschrijft de basisondersteuning, ondersteuningsarrangementen en de wijze waarop wij maatwerk leveren aan de leerling.

Voor meer informatie kan worden gekeken in de [schoolgids](#) of op 'Scholen op de kaart': deze website vindt u [hier](#). U vindt op deze website allerlei cijfermatige informatie over scholen voor voortgezet onderwijs, afkomstig van de onderwijsinspectie en van de scholen zelf, verzameld en gevisualiseerd in één systeem. *Alle in dit schoolondersteuningsprofiel genoemde websites en documenten zijn te bereiken via de website van De Faam.*

---

¹ Lees overal: ouder(s)/verzorger(s).

2 Algemene informatie

In dit hoofdstuk worden de contactgegevens van de school en de kengetallen van de leerling populatie weergegeven. Ook wordt kort weergegeven wat de school als haar opdracht ziet, vooral in het kader van passend onderwijs: de onderwijsvisie.

2.1 Contactgegevens

Praktijkschool De Faam

Blooksven 21
1504 AN Zaandam
Brinnummer: 26JZ
Telefoon: 075-631 26 76
Email: info@defaam.org
[Website](#)

ZAAM (bestuur van de school)

Dubbellink 2
1102 AL Amsterdam
Telefoon: [020-7059600](tel:020-7059600)
Email: info@zaam.nl
[Website](#)

Onderwijsinspectie

Algemeen telefoonnummer
088-669 60 60
[Website](#)

Klachten

- [Klachtenregeling Zaam](#)
- Landelijke Klachtencommissie Onderwijs
030-280 95 90
info@onderwijsgeschillen.nl

Medezeggenschapsraad

- [Gemeenschappelijk MR \(GMR\) Stichting Zaam](#)

DUO

[Website](#)
Telefoon 050-599 77 55
Regiokantoor Amsterdam:
Joan Muyskenweg 25A
1096 CJ Amsterdam

2.2 Onderwijsconcept

De Faam is een praktijkschool en maakt deel uit van ZAAM, interconfessioneel onderwijs met vestigingen in Zaanstad, Monnickendam en Amsterdam. Drieëntwintig scholen in deze regio, van praktijk- onderwijs, vmbo, havo, vwo tot gymnasium, maken deel uit van deze scholengroep. ZAAM staat voor 'gezamenlijk' en 'samen staan wij sterk' en stelt zich ten doel om te werken aan een optimale leer- en leefomgeving en kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen. ZAAM is een professionele organisatie die maatschappelijk betrokken is en integer in alle facetten van het werk. Leerlingen met een praktijkschooladvies werken op De Faam toe naar arbeid of doorstroom richting het MBO entree via het PRO-ROC aanbod. De Faam wil de leerlingen voorbereiden op een zelfstandige plaats binnen de maatschappij. Hieronder wordt verstaan: voorbereiden op arbeid, op vervolgopleidingen en op zelfstandig wonen en recreëren.

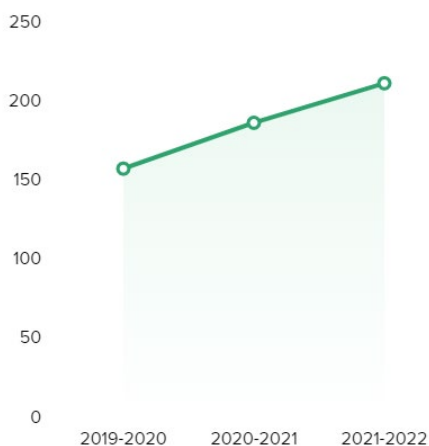
De Faam is een school met ca. 210 leerlingen. De klassen bestaan uit gemiddeld 10 leerlingen, die door een vaste coach begeleidt worden. Zo kan elke leerling de persoonlijke ondersteuning en aandacht krijgen die hij nodig heeft. De school heeft een unieke uitstraling en is tegen Pascal Zuid VMBO (school voor vmbo-B, -K, -TL en havo-kans) aangebouwd. De twee scholen hebben een gezamenlijke directeur en delen het schoolplein, de sporthal en een aantal lokalen. Er wordt tussen de scholen onderling expertise gedeeld, waardoor we nog beter kunnen anticiperen op de behoeften van onze leerlingen. Zo is er naast het aanbod voor praktijkonderwijs, ook een pro-vmbo samenwerking tussen de scholen ontwikkelt, waarin leerlingen van De Faam in 2 jaar uitgedaagd worden, om hun opleiding tot een vmbo-b of LWT diploma bij Pascal Zuid te vervolgen.

De primaire taak van de school is het bieden van onderwijs. Het onderwijs biedt individuele leervoorwaarden, stage- en persoonlijkheidsontwikkeling en een leerlinggerichte basisondersteuning. Binnen de school is er 'oog voor elkaar' en zijn er korte lijnen tussen de coaches en het ondersteuningsteam. De zorg- en ondersteuningsstructuur voor de leerlingen is een belangrijk onderdeel van het onderwijsprogramma.

Binnen de mogelijkheden van de school wordt ook *extra* ondersteuning geboden. Deze ondersteuning is gericht op leer-, sociaal-emotionele en persoonlijke ontwikkeling.

2.3 Kerngetallen leerlingpopulatie

Hoeveel leerlingen had de school de afgelopen jaren?

[Scholen op de kaart](#)

De meeste leerlingen op De Faam stromen uit als zij 16, 17 of 18 jaar zijn, incidenteel verlaat een leerling de school al eerder of op 19-jarige leeftijd. Dit is overeenkomstig het landelijke beeld.

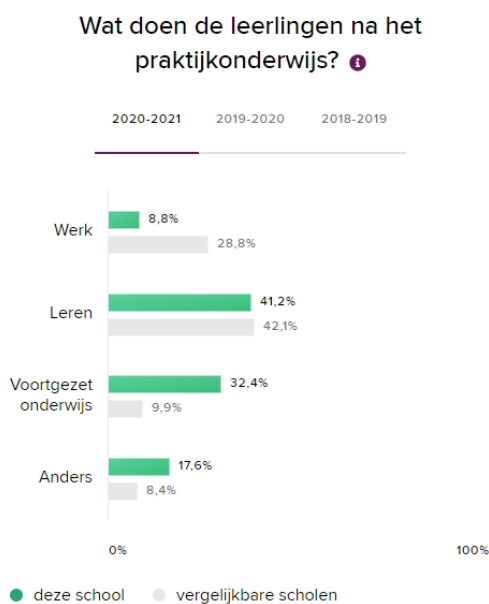
Leerlingen kunnen zich op de school in een aantal richtingen specialiseren:

- Techniek
- Horeca
- Dienstverlening & Zorg
- Verkoop & Logistiek

In de schoolgids vindt u hierover een uitgebreide toelichting.

Uitstroom

Wat zijn de leerlingen gaan doen na deze school in 2020-2021?

[Scholen op de kaart](#)

Nadere informatie kunt u vinden op de website 'Scholen op de Kaart'. U vindt deze website [hier](#).

3 Ondersteuningsplan Coöperatief Samenwerkingsverband Vo Zaanstreek (SVZ)

3.1 Inleiding

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de Zaanstreek zijn verenigd in het Coöperatief Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zaanstreek (verder 'het samenwerkingsverband' of 'SVZ' genoemd). Het samenwerkingsverband heeft op veel terreinen een duidelijke verbinding met de activiteiten van de gemeenten die bij het samenwerkingsverband horen. Dit betreft de gemeenten Zaanstad, Oostzaan en Wormerland. Naast de scholen, blijft het SVZ ook in ontwikkeling. De schoolbesturen in het Zaanse onderwijs werken er samen met het samenwerkingsverband aan om voor alle leerlingen een optimale onderwijssetting in de regio mogelijk te maken. De kernwaarden binnen deze visie zijn: samenwerken, flexibiliteit, betrokkenheid en optimisme.

Om bovenstaande te realiseren is binnen het samenwerkingsverband een *basisondersteuningsprofiel* afgesproken: dit beschrijft wat alle scholen minimaal bieden aan basisondersteuning.

Centrale principes bij deze aanpak zijn:

- Zoveel mogelijk leerlingen bezoeken een school voor regulier voortgezet onderwijs.
- Zoveel mogelijk 'thuis/nabij' passend onderwijs voor alle leerlingen in de regio.
- Zoveel mogelijk zicht op een diploma.

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoetkomt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen één of meer arrangementen in de school ontwikkeld, namelijk: *extra ondersteuning*.

Tussenvoorzieningen en vso-scholen bieden goede oplossingen voor leerlingen waarvoor deze arrangementen niet toereikend zijn. Het samenwerkingsverband heeft een aantal 'tussenvoorzieningen', om een dekkend aanbod van voorzieningen mogelijk te maken. Er zijn ook leerlingen met een dermate complexe ondersteuningsvraag dat onderwijs, al dan niet tijdelijk, geheel of gedeeltelijk niet mogelijk is. Voor deze leerlingen is het van belang dat de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp integraal wordt aangeboden, gericht op terugkeer naar onderwijs. Hiervoor worden op maat onderwijs-zorgarrangementen gezocht. Ouders en de leerlingen zelf zijn daarbij belangrijke partners om tot een kansrijke aanpak te komen.

De ontwikkelingen, het koersplan, de doelen en ambities van het Samenwerkingsverband Zaanstreek worden samengevat in een ondersteuningsplan (2022-2024). De ondersteuningsactiviteiten van de scholen, zoals in dit profiel beschreven, zijn hieraan gekoppeld. U vindt het ondersteuningsplan van SVZ [hier](#).

Binnen SVZ zijn afspraken gemaakt over het niveau van basisondersteuning, dat door elke school geboden dient te worden. Elke school heeft recent in kaart gebracht hoe zij staat ten opzichte van het gewenste niveau van basisondersteuning door middel van een analyse (bijlage 1).

Uit dit schema blijkt ook nog een aantal ontwikkelpunten. Hierop wordt later in dit document (de ambities) nader ingegaan. Bij de beoordeling dient er rekening mee te worden gehouden, dat het model 'dialoguschool' het meest vergaande model is dat wordt onderscheiden.

3.2 Ondersteuningsmogelijkheden SVZ

Binnen SVZ onderscheiden de scholen diverse vormen van ondersteuning:

- *Basisondersteuning*

Een reguliere vo-school kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van leerlingen, een sterke interne ondersteuningsstructuur, het bieden van verschillende ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen.

Het speciaal onderwijs en de praktijkscholen ('dialogescholen') dragen zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerling, zowel intern (mentor-leerling, bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Bij ernstige problematiek die de ondersteuningsmogelijkheden van de reguliere praktijkschool overstijgt, worden de leerlingen doorverwezen naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

- *Extra ondersteuning*

Arrangementen voor leerlingen, die niet voldoende hebben aan de basisondersteuning. Kenmerkend voor deze arrangementen is, dat leerlingen in een gewone klas meedoen en dat de school een begeleidingsstructuur en vangnet heeft georganiseerd voor als de leerling tegen de eigen grenzen of die van docenten aanloopt. De begeleiding van de leerling is gericht op het omgaan met de eigen problematiek. Het aanbod van arrangementen verschillen per school.

- *Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)*

Het lwoo is bestemd voor vmbo-leerlingen die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te halen, maar wel extra hulp nodig hebben. Het samenwerkingsverband verdeelt de budgetten voor deze ondersteuning over de scholen (opting out).

- *Tussenvoorzieningen*

- Het samenwerkingsverband beschikt over een orthopedagogisch- en didactisch centrum: Saenstroom opdc. Deze voorziening is ingericht voor leerlingen die de capaciteiten hebben om een vmbo-opleiding te volgen, maar die ondanks leerwegondersteuning niet in staat blijken te zijn om die opleiding met succes te doorlopen op een reguliere vmbo-school. Vanaf schooljaar 2023-2024 wordt deze voorziening afgebouwd en zullen reguliere vmbo-scholen de extra ondersteuning op hun eigen locatie aanbieden.
- Saenstroom TOP is de reboundvoorziening. Dit is een arrangement dat opvang biedt aan leerlingen die door hun gedrag tijdelijk niet meer te handhaven zijn op hun school. De leerling mag maximaal 3 maanden gebruik maken van de voorziening en zal daarna weer her-instromen op de school van inschrijving.
- Baan Begeleiding Zaanstad (BBZ) is een werkervaringsproject voor jongeren van 15 en 16 jaar, die vastlopen in het regulier onderwijs. Het doel is om werkervaring op te doen en de motivatie te vinden voor een passende vervolgopleiding. Deze leerlingen lopen 4 dagen per week stage en volgen één dag onderwijs.

- *Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen*

Scholen voor havo/vwo krijgen een apart budget voor het onderwijs aan- en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. Voor de meeste leerlingen zijn één of meer aanpassingen in het programma nodig. Een deel van deze leerlingen heeft ook extra ondersteuningsbehoeften. De begeleiding is gericht op het omgaan met de eigen problematiek, zodat de betreffende leerling in staat is onderwijs

te volgen op het cognitieve niveau dat bij hem of haar past. In een aantal gevallen is specialistische ondersteuning nodig vanuit de hulpverlening en zullen onderwijs en hulpverlening samenwerken.

Hiernaast kent SVZ enkele schoolsoorten, waarin een hoge mate van ondersteuning wordt geboden aan leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte:

- *Praktijkonderwijs*

Een school voor praktijkonderwijs is een reguliere school voor voortgezet onderwijs en is bedoeld voor leerlingen met een cognitieve beperking en leerachterstanden. Het praktijkonderwijs heeft als opdracht om deze leerlingen te ondersteunen en te stimuleren hun talenten maximaal te ontwikkelen, door aan te sluiten bij hun mogelijkheden en passies. De praktijkschool heeft als doel dat de leerlingen zo zelfstandig mogelijk functioneren en zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. In de Zaanstreek gaat het om de volgende scholen voor praktijkonderwijs: De Brug te Assendelft en De Faam in Zaandam. Scholen voor praktijkonderwijs richten zich onder andere op duurzame uitstroom naar arbeid, maar ook op de aansluiting met het MBO. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel. Voor toelating tot deze vorm van regulier onderwijs is een extra bekostiging nodig voor de begeleiding, ondersteuning en kleinere groepen. Voor toelating binnen het praktijkonderwijs dient er een positieve Toelaatbaarheidsverklaring (hierna: TLV) afgegeven te worden vanuit het SVZ. Indien leerlingen extra ondersteuning nodig hebben bij de toelating naar arbeid, wordt dat geboden door reïntegratiebedrijven, leerwerkprojecten, jongerenloket, UWV en gemeenten.

- *Voortgezet speciaal onderwijs*

Er zijn twee scholen gevestigd binnen de regio die zich richten op leerlingen die deelnemen aan het speciaal onderwijs.

- DynamicaXL VSO is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen. DynamicaXL is een gespecialiseerde school voor een doelgroep die bestaat uit leerlingen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke of meervoudige handicap en/of langdurig zieke leerlingen. Deze school heeft een specifiek onderwijs-ondersteuningsaanbod, voor leerlingen met ASS-problematiek.
- Altra College Zaanstreek is gericht op leerlingen met een ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis. Deze school leidt leerlingen op voor een vmbo-basis, -kader en MBO.

- *Cluster 1 en 2*

Blinde en slechtziende kinderen (cluster 1) en kinderen die doof zijn, slechthorend of een ernstige taal- en/of spraakachterstand (cluster 2) hebben, volgen in veel gevallen onderwijs buiten de regio. Deze vormen van speciaal onderwijs maken geen deel uit van het samenwerkingsverband en zijn landelijk georganiseerd.

De scholen voor regulier voortgezet onderwijs in Zaanstad hebben met elkaar afgesproken, dat zij zich met betrekking tot de basisondersteuning ontwikkelen tot een zogenaamde 'begeleidingsschool'. De scholen voor speciaal onderwijs, het opdc en de scholen voor praktijkonderwijs ontwikkelen zich tot zogenaamde 'dialogeschool'.

- *Begeleidingsschool*

De *begeleidingsschool* begeleidt leerlingen in hun onderwijsproces en heeft daartoe een aantal middelen in huis. De school zal dus bij overstijgende problematiek een beroep doen op het vso, tussenvoorzieningen en/ of de andere onderwijsvoorzieningen die in de regio worden aangeboden. Een begeleidingsschool kenmerkt zich door het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en een goed intern overleg daarover, het bieden van een scala aan

ondersteuningsmogelijkheden en hulpmaterialen en het actief onderhouden van werkrelaties met externe deskundigen. Het onderwijs wordt zoveel mogelijk afgestemd op de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling en waar nodig wordt extra tijd en aandacht aan de individuele leerling geschonken.

- *Dialogschool*

De *dialogschool* draagt zorg voor een maximale en voortdurende dialoog over de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen, zowel intern (coach-leerling bijvoorbeeld) als naar buiten met ouders en deskundigen. Alleen bij ernstige problematiek, die de mogelijkheden van De Faam overschrijden of waarbij de schoolveiligheid in het geding komt, worden leerlingen doorverwezen naar het vso. De ondersteuningsstructuur van de school is zodanig dat de onderwijsbehoeften van de leerlingen wordt gewaarborgd. De school heeft ook extra expertise beschikbaar, docenten hebben afgesproken hoe met leerlingen wordt omgegaan en lessen worden zo nodig aangepast aan omstandigheden en/of aan kenmerken van de leerlingen, zoals intelligentie en leerstijl, fysieke beperkingen. De school beschikt ook over aanvullende programma's en trainingen. De leerling wordt begeleid bij het uitstromen, er wordt een advies meegegeven én, indien nodig, zorgt de school na de uitstroom voor continuïteit in de ondersteuning door de leerling nog gedurende twee jaar te volgen en waar nodig te ondersteunen.

4 Aanmelding en toelating

Er is geen centrale aanmelding voor de scholen voor praktijkonderwijs. De aanmelding voor deze scholen vindt op de betreffende school plaats. Toelating tot de school wordt in belangrijke mate bepaald door de regels van het Ministerie. Daarin staat binnen welke grenswaarden van intelligentie en didactische vaardigheden een leerling voldoet aan de criteria om tot het praktijkonderwijs te worden toegelaten. Voldoet een leerling aan die criteria dan geeft de commissie voor toewijzing en advies (CTA) een z.g. toelaatbaarheidsverklaring voor het praktijkonderwijs af. Het komt voor dat leerlingen met bijkomende problematiek bij de school worden aangemeld. Daarom is het belangrijk te formuleren waar de grenzen van het onderwijs aan onze school liggen.

Algemeen:

Voor toelating is in ieder geval vereist dat de leerling een advies praktijkonderwijs heeft gekregen van de verwijzende school en een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband. Bij elke aanmelding wordt, naast de verplichte criteria, naar onderstaande aspecten gekeken:

Leerling/leerlingen:

- de leerling moet zich op zijn/haar plek voelen in de groep en zich voldoende kunnen aanpassen; dat geldt ook in de schoolomgeving buiten de lessen;
- medeleerlingen moeten deze leerling kunnen accepteren; hun welbevinden en veiligheid mogen door de aanwezigheid van deze leerling niet geschaad worden;
- de leerling moet voldoende hebben aan de gebruikelijke instructie/uitleg en bv. niet aangewezen zijn op veelvuldige individuele instructie;
- van de leerling wordt verwacht dat deze de praktijkvakken kan volgen;
- de verwachting is gerechtvaardigd dat de leerling op termijn stagevaardig kan worden.

School:

- er moet voldoende kennis beschikbaar zijn over de (specifieke) problematiek van de leerling en over hoe het onderwijs aan deze leerling er uit moet zien;
- die benodigde (extra) aanpassingen zijn praktisch haalbaar en te realiseren binnen de school;
- de verwachte tijdsinvestering t.b.v. de leerling moet binnen aanvaardbare grenzen liggen; te denken is niet alleen aan de direct aan de leerling bestede tijd, maar ook die van intern overleggen, oudercontacten, overleggen met instanties;
- er moet zicht zijn op een goede samenwerking met ouders.
- de verwachting is gerechtvaardigd dat de leerling een praktijkschooldiploma kan halen.

Ouders/thuissituatie:

- ouders steunen de school en het schoolbeleid en de inschatting is dat ouders gemaakte afspraken zullen nakomen;
- de thuissituatie heeft geen negatieve invloed op de relatie leerling – school

Een leerling wordt toegelaten tot het praktijkonderwijs als hij/zij voldoet aan de door het samenwerkingsverband vastgestelde criteria. De Faam is verantwoordelijk voor de besluitvorming over de toelating, en vraagt een toelaatbaarheidsverklaring aan bij de commissie voor toewijzing en advies (CTA). Inschrijven werkt als volgt:

1. De leerling wordt via de basisschool via het digitale systeem ELK aangemeld bij de praktijkschool. Na de aanmelding volgt er een gesprek met ouders, leerling, coördinator ondersteuning en begeleiding en/of medewerker ondersteuning en begeleiding (COB/MOB).
2. De toelatingscommissie, bestaande uit de COB, besluit of een leerling wel of niet toegelaten kan worden en laat de uitkomst schriftelijk weten aan de ouders. Bij de aanmelding van nieuwe leerlingen hanteert De Faam een protocol, waarin omschreven staat welke leerlingen worden toegelaten en waar de grenzen liggen. Hierbij worden de eerdergenoemde criteria van het samenwerkingsverband gehanteerd en spelen ook de grenzen van de mogelijkheden van de extra ondersteuning binnen de school een rol. Bij twijfel wordt de leerling voor toelating besproken in de "brede-commissie". Dan wordt de COB aangevuld met de directie, schoolmaatschappelijk werker, bouwcoördinator, trajectgroepcoördinator en een deskundige van de CTA.
3. Als een leerling wordt toegelaten wordt er binnen zes weken na de start een ontwikkelingsperspectief(plan) (OPP) opgesteld. In dit plan staat vermeld wat het verwachte uitstroomprofiel van de leerling is, op basis van bevorderende en belemmerende factoren. Daarnaast worden de leerdoelen omschreven op het gebied van leren, werkhouding, gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling. Vervolgens staat beschreven welke ondersteuning en begeleiding zijn om aan deze leerdoelen te werken.

5 De ondersteuningsstructuur van praktijkschool De Faam

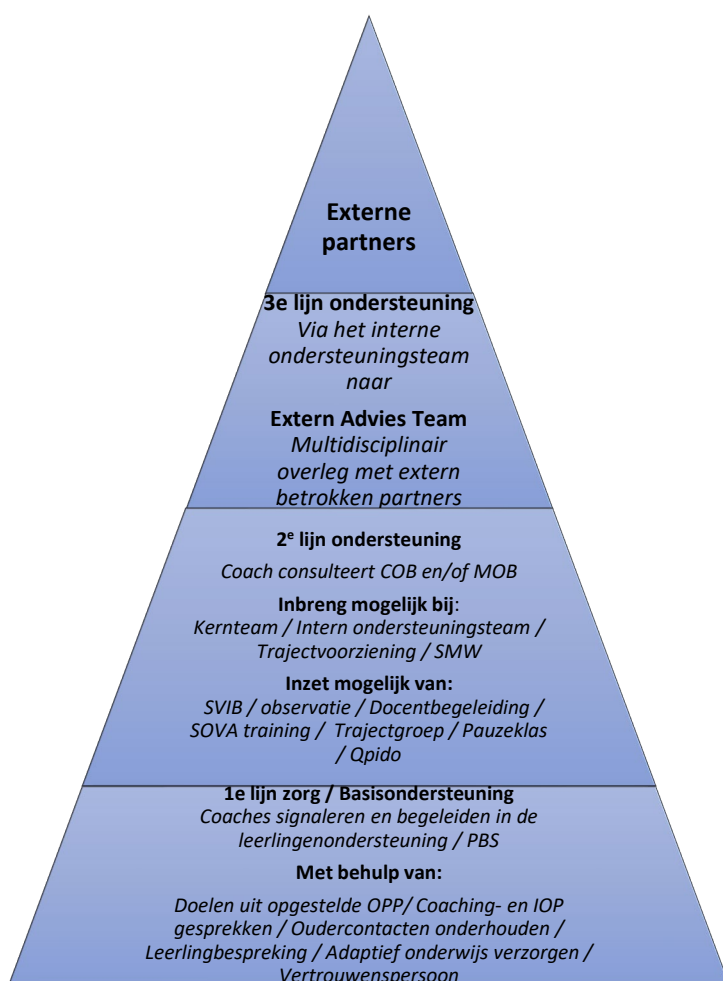
Uitgangspunt voor praktijkschool De Faam is dat de geboden ondersteuning aan leerlingen geen specialisme van enkele deskundigen alleen is: het is een teamopdracht.

Bij de start van de leerling op de school wordt door de COB een ontwikkelperspectiefplan (OPP) opgesteld als startdocument. De coaches vullen dit document aan met informatie van de contactmomenten met de leerling en de opgestelde leerdoelen voor het betreffend schooljaar. Dit OPP is een groeidocument voor de gehele schoolloopbaan.

Basisondersteuning van leerlingen wordt door de coaches uitgevoerd. De coach heeft de regie over de begeleiding van zijn of haar groep leerlingen. De coach is degene die aanstuurt, signaleert en die oplossingen zoekt voor leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte. De sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen wordt in eerste instantie ook door de coach uitgevoerd. Voor ouders is de coach het eerste aanspreekpunt van de school.

Voor de begeleidingsbesprekingen (OPP) beschrijft de coach de leer- en sociaal- emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Voor iedere leerling wordt door de coach een individueel ontwikkelingsplan (IOP) opgesteld. Er volgt 6 weken na aanvang schooljaar een oudergesprek waarin het IOP en OPP wordt besproken. Met de leerling wordt het plan van handelen besproken in een coach/IOP-gesprek. De leerling werkt aan zijn persoonlijke doelen en verzamelt bewijzen en certificaten in zijn portfolio-map.

Tijdens het tweede begeleidingsgesprek wordt de voortgang van een leerling, door middel van de competentielijst en het IOP van een leerling besproken. Het OPP wordt door de coach aangepast naar doelen die de leerling nodig heeft om het schooljaar af te ronden. Tijdens de gesprekken wordt ook het vervolgtraject binnen de school met de ouders en de leerling besproken. Er is aan het einde van het schooljaar de mogelijkheid om het OPP qua uitstroomprofiel aan te passen, als er aanleiding en reden toe is. Deze beslissing is aan de school en het interne ondersteuningsteam maar zal helder met redenen besproken worden met de ouders. Bij specifieke vragen over ondersteuning en ontwikkeling worden de coaches ondersteund door de collega's van het ondersteuningsteam: de COB, de bouwcoördinatoren, trajectgroepcoördinator of schoolmaatschappelijk werk. Indien nodig kunnen er externe partners ingezet worden. In onderstaande "ondersteuningspiramide" staat beschreven welke ondersteuning bij 1^e, 2^e of 3^e lijn hoort.

Het is de verantwoordelijkheid van de school om te zorgen dat de leerling kwalitatief goed onderwijs krijgt met de ondersteuning die nodig is. Dit doet de school in nauw overleg met de ouders. De rol van de ouders is met de invoering van de Wet Passend Onderwijs flink veranderd. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de dialoog met de ouders op praktijkschool De Faam:

Basisondersteuning

Ouders van leerlingen, die te maken hebben met basisondersteuning, worden nauw bij alle ondersteuningsactiviteiten betrokken en worden geïnformeerd over de inhoud van de ondersteuning en de resultaten. De coach van de leerling is hiervoor het aanspreekpunt. Anderzijds wordt van de ouders medewerking gevraagd bij het bereiken van de gestelde doelen door daar in de thuis- en vrije tijdssituatie zoveel mogelijk op aan te sluiten.

Ouders en het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Het ontwikkelingsperspectief kijkt naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. Er wordt gekeken naar de doelen op kort termijn, maar ook naar doelen voor het afronden van de schoolloopbaan, om vervolgens na te gaan wat er nodig is om deze doelen te bereiken. Het OPP wordt opgesteld door de school. In het OPP wordt het uitstroomperspectief van de leerling opgenomen

Ouders hebben instemmingsrecht over het 'handelingsgedeelte' van het OPP. Dat betekent dat dit gedeelte zonder toestemming van de ouders niet vastgesteld mag worden. Over het uitstroomperspectief hebben ouders geen instemmingsrecht. De school voert echter wel 'op overeenstemming gericht overleg' met de ouders.

Binnen zes weken nadat het kind is ingeschreven, stelt de school het ontwikkelingsperspectiefplan voor de leerling vast. De school betreft ook de leerling bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief. Daarnaast kan de school informatie gebruiken over eerder verleende hulp en ondersteuning en behaalde leerresultaten. Wanneer er externe partijen betrokken zijn bij de leerling, streeft de school ernaar om in het belang van de leerling samenwerkende doelen op te stellen.

Aan het begin van het schooljaar is het belangrijk om verwachtingen uit te spreken en duidelijke afspraken met elkaar te maken over de ontwikkeling van de leerling. Gedurende de schoolperiode zal het perspectief van de leerling steeds duidelijker worden. Daarom evalueert de school elk jaar het ontwikkelingsperspectief en de onderwijsdoelen tijdens de leerlingbespreking en stelt het waar nodig bij i.o.m. COB.

Geschillen

Indien ouders het niet eens zijn met het besluit over toelating van hun kind dat extra ondersteuning nodig heeft, het oneens zijn met het door de school opgestelde ontwikkelingsperspectief of als een leerling wordt verwijderd en de ouders gaan niet akkoord, dan kunnen zij eerst samen met de school proberen tot een oplossing te komen. Komen de ouders er samen met de school niet uit, dan kunnen zij kosteloos een beroep doen op een onderwijsconsulent, of advies vragen bij het samenwerkingsverband Zaanstreek. Onderwijsconsulenten zijn onafhankelijke deskundigen met veel kennis en ervaring op het gebied van onderwijs aan kinderen met een handicap, ziekte of stoornis. Zij kunnen adviseren en bemiddelen in de fase waarin er nog geen geschil in behandeling is genomen. Is er na het advies van de onderwijsconsulent nog geen oplossing, dan kunnen de ouders ook kiezen voor een bezwaarprocedure bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs in Utrecht of voor juridische stappen.

5.2 Toelichting niveaus van ondersteuning (ondersteuningspiramide)

Niveaus	Werkwijze
1^e-lijns ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Coach</i>: heeft de regie over de ondersteuning van de leerlingen, begeleidt en signaleert en is voor de ouders het eerste aanspreekpunt. • <i>Coachingsgesprekken/IOP-gesprek</i>: de coach voert de gesprekken met de leerling. Hierin komt aan de orde wat leerpunten, doelen en wensen zijn. De leerpunten worden voor de komende periode concreet gemaakt in het individuele rooster en in het IOP opgenomen. • <i>OPP</i>: in het ontwikkel perspectiefplan is het integratieve beeld en het uitstroomprofiel opgenomen. De coach beschrijft de leer-, sociale- en emotionele ontwikkeling van de leerling aan het begin van het schooljaar. Het OPP wordt aangevuld door de COB en/of trajectgroep wanneer er bij de leerling sprake is van een specifieke ondersteuningsbehoefte. Na de bespreking volgt een oudergesprek, waarbij de leerling is betrokken. Portfolio en IOP komen ook in dit gesprek aan de orde en worden ondertekend door ouder(s)/verzorger(s). • <i>Competentielijst</i>: bij De Faam krijgen leerlingen geen cijfers voor verschillende vakken. Zij kunnen certificaten verdienen voor afgeronde opdrachten/taken en ontvangen elke periode een competentielijst. Deze lijsten worden door de coach en lesgevende docenten in Magister ingevuld en zijn inzichtelijk voor de leerling en ouder(s). De competentielijsten worden als leidraad voor de leerlingbespreking gebruikt. Leerlingen worden op de volgende punten beoordeeld: <ul style="list-style-type: none"> - Inzet - Werkhouding - Zelfstandigheid - Presentie - Samenwerken - Gedrag • <i>Omgangskunde</i>: de leerlingen uit leerjaar 1 t/m 4 krijgen wekelijks het vak omgangskunde. Voor deze les wordt gebruik gemaakt van verschillende lesmethodes en richten zich specifiek op sociale omgangsvormen, ontwikkeling, vriendschap, relaties & grenzen.
2^e-lijns ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Consultatie van de COB</i>: de 2^e-lijns ondersteuning start met een gesprek bij de COB. Van daaruit wordt er een interventie ingezet. Mogelijke interventies zijn: • Kernteamvergadering (intervisie): hier kunnen leerlingen worden ingebracht, met als doel schoolbrede ondersteuning inzetten. Het

	<p>kan hier gaan om leerlingen met een medische beperking, waar ten allen tijden rekening mee gehouden dient te worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intern Ondersteunings Team (IOT): in het ondersteuningsteam overleg (17 keer per jaar) worden leerlingen door de coach ingebracht wanneer er zorgen ontstaan of deze verergeren. Het ondersteuningsteam denkt met de coach mee, geeft handelingsadviezen of maakt een plan van aanpak. • Schoolmaatschappelijk werker: deze coördineert de zorg rond de leerling waar het de thuissituatie betreft en regelt de verwijzing naar de 3^e-lijn. • <i>Inzet mogelijk van:</i> <ul style="list-style-type: none"> a. Handelingsplan opstellen, inbrengen in kernteam, observatie, vervolggesprekken. b. Advisering aan docenten. c. SOVA-training: intern of door 3^e lijn partners binnen de school d. Pauzeklas: de Pauzeklas wordt aangeboden i.o.m. COB e. Trajectvoorziening: deze biedt leerlingen extra (lichte en zware) ondersteuning of time- out met een ondersteuningsplan. • <i>Qpido</i>: de professionals van Qpido (Spirit) houden 12 keer per schooljaar een spreekuur. Leerlingen kunnen tijdens dit spreekuur vragen stellen over seksualiteit, vriendschappen en relaties. 1^e en 2^e-jaars worden allemaal ingepland voor een gesprek, de bovenbouw op afspraak. De betrokken medewerkers verzorgen enkele keren per jaar gastlessen over specifieke thema's met betrekking tot veiligheid en seksualiteit.
<p>3^e-lijns ondersteuning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Extern Advies Team (EAT)</i>: de coach draagt de ondersteuning over en de ondersteuning gaat van de 2^e naar de 3^e lijn. • <i>Jeugdarts</i>: onderzoekt alle 1e-jaars en nieuwe leerlingen. Ouders krijgen vooraf een uitnodiging thuisgestuurd. De COB heeft tussentijds contact met de jeugdarts, o.a. over het ziekteverzuim. • <i>Leerplichtambtenaar</i>: alle verzuimmeldingen en contacten daarover worden verzorgd door de verzuimcoördinator.

5.3 Ondersteuningsoverleg

- *Leerlingbespreking*
Vier keer per jaar worden alle leerlingen met de coach, lesgevende docenten en bouwcoördinator besproken aan de hand van het OPP, leerlingvolgsysteem en ingevulde competentielijst. In dit overleg wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd, de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften geëvalueerd en waar nodig bijgesteld en/of aangevuld. Het uitstroomperspectief en competentielijsten zijn hierbij leidraad.
- *Intern Ondersteunings Team (IOT)*
Het IOT bepaalt of er voor leerlingen extra ondersteuning of interventies nodig zijn. Het IOT bespreekt één keer per drie weken de vooraf aangemelde leerlingen. De coach meldt de leerling bij het IOT aan middels een aanmeldformulier. Ouders worden telefonisch op de hoogte gesteld van de bespreking. Het IOT beslist of een leerling in het EAT wordt besproken en met welk doel. Of besluit dat een MDO gehouden wordt en wie aan dit MDO deelnemen.
Aan het IOT van de school nemen deel:
  - Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)
  - Medewerker ondersteuning en begeleiding (MOB)
  - Schoolmaatschappelijk werker
  - Bouwcoördinatoren
  - Coach: van betreffende leerling
  - Stagebegeleider: indien wenselijk uitgenodigd
  - Begeleider van de trajectgroep voor eXtra leerlingen
- *Extern Advies Team (EAT)*
De school beschikt daarnaast over een Extern Advies Team (EAT), waarin ook externe deskundigen participeren, vast of op afroep.
Het EAT bestaat uit:
  - Adjunct-directeur (voorzitter)
  - Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)
  - Trajectgroepcoördinator
  - Schoolmaatschappelijk werker
  - Leerplichtambtenaar
  - Jeugdarts GGD
  - Vertegenwoordiger Jeugdteam Poelenburg
  - 3e lijn hulpverlening sluit aan op uitnodiging
  - Ouder(s)/verzorger(s)

Dit team komt 5x keer per schooljaar bijeen.

Leerlingen waar veel zorgen over zijn en waarbij de 1^e-lijns basisondersteuning in de school niet toereikend is, en waar het IOT geen effect heeft. Er wordt gekeken naar mogelijkheden van extra ondersteuning of zorg en een geschikte aanpak.

De ouders wordt vooraf schriftelijk om toestemming gevraagd voor een bespreking van hun kind in het EAT en worden uitgenodigd om hierbij aan te sluiten. Zonder toestemming wordt de casus anoniem besproken.

- *MDO*
Als in het proces van de ondersteuning van een individuele leerling de noodzaak blijkt om een multidisciplinair overleg te voeren om de ondersteuningsbehoefte en benodigde begeleiding goed in beeld te krijgen en passende ondersteuning te bieden, organiseert de COB dit overleg en nodigt de relevante interne en externe partijen hiervoor uit.

5.4 Interne deskundigheid in het kader van de ondersteuning

De Faam beschikt over de volgende taken en functies in het kader van de ondersteuning:

- *Coördinator ondersteuning en begeleiding (COB)*
- *Coördinator veilig leefklimaat*
- *Coördinator gezonde school (voeding, sport & relaties)*
- *Pedagoog*
- *Medewerker ondersteuning en begeleiding (MOB)*
- *Trajectgroepcoördinator*
- *Bouwcoördinatoren (onderbouw/bovenbouw)*
- *Onderwijsassistenten*
- *Coach*
- *Aansluitingsfunctionaris Jeugdteam*
- *Aandachtsfunctionaris kindermishandeling*
- *Anti-pestcoördinator*
- *School Maatschappelijk Werkende*
- *Vertrouwenspersonen*
- *Jobcoach*
- *Docent begeleiders*
- *Aanwezigheidscoördinator*
- *Taalspecialisatie (NT2)*
- *Trainers meidenvenijn/machomannetjes*

5.5 Externe relaties in het kader van de ondersteuning

Overige expertise, waarover de school beschikt en/of intensief mee samenwerkt:

- *Jeugdarts (GGD)*
- *Altra Educé (PBS)*
- *Leerplichtambtenaar*
- *Commissie voor toewijzing en advies (CTA)*
- *Sociale wijkteams*
- *Jeugdteams*
- *Straathoekwerk*
- *Wijkagenten Poelenburg/Peldersveld*
- *Cluster 2 begeleider (indien aangevraagd)*

- *Diverse trajecten die de school met behulp van experts uit de 3e lijn betreft (Spirit, jongerenwerk, Qpido, Cohond, Levvel)*
- *Halt*
- *Veilig Thuis Zaanstreek*
- *Gemeente Zaanstad*
- *Jongerenloket*
- *Studiezalen*

MULTIsignaal

Soms heeft een jeugdige extra ondersteuning nodig tijdens het opgroeien. Dan kan het gebeuren dat meerdere professionals tegelijkertijd bij het jeugdige betrokken zijn. Het is belangrijk dat zij dit van elkaar weten. Zij kunnen dan vroegtijdig met elkaar samenwerken om de jeugdige en het gezin op de juiste manier te begeleiden voordat er grotere problemen ontstaan. De MULTIsignaal Verwijsindex is een landelijk digitaal systeem waarin professionals uit bijvoorbeeld de zorg of het onderwijs, hun betrokkenheid kunnen tonen.

De MULTIsignaal Verwijsindex is er voor jeugdigen van 0 tot 23 jaar. In MULTIsignaal staat nooit waarom professionals betrokken zijn, alleen welke professionals betrokken zijn. Bekijk voor meer informatie de [website](#). Daar vind je ook informatie over de [inzage knop](#), om transparant te kunnen werken samen met de ouders.

Professionals uit het onderwijs zijn belangrijke spelers om preventief samenwerken te realiseren. Er zijn geen andere professionals die de kinderen zo vaak zien en als geen ander in staat zijn om vroegtijdig een signaal af te geven. Dankzij MULTIsignaal kunnen ook professionals uit het onderwijsveld vroegtijdig hun zorgen delen en opschalen om grotere problemen voorkomen.

5.6 Ondersteuningsmogelijkheden van De Faam

De Faam heeft zich gecommitteerd aan een systeem van handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken is doelgericht werken, uitgaande van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het is hierbij van belang dat er afstemming is tussen alle betrokkenen (leerling, ouders, coach, docenten, directie en specialisten in de school) en dat er systematisch gewerkt wordt aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling.

De positieve factoren in de leerling, de klas, de ouders en de leraar zijn hierbij uitgangspunt. Voor alle leerlingen van de trajectgroep wordt een apart begeleidingsplan opgesteld binnen Magister.

De Faam heeft de volgende ondersteuningsmogelijkheden voor de leerlingen:

- *Anti-pestbeleid*: de school beschikt over een anti-pestprotocol en de anti-pestcoördinator voert dit beleid actief uit.
- *Aanwezigheidsbeleid*: de school beschikt over een aanwezigheidsbeleid om ervoor te zorgen dat leerlingen zoveel mogelijk onderwijs volgen en zo min mogelijk uren missen door verzuim. De coach en aanwezigheidscoördinator onderhouden contact met de leerling en ouder(s) over de aanwezigheid. De coördinator organiseert preventief spreekuur om oplopend of beginnend verzuim te verminderen.

- *Positive Behaviour Support (PBS)*: PBS is een schoolbrede benadering, gericht op het stimuleren van positief gedrag en het verhogen van de effectieve onderwijstijd op school. De benadering vanuit de PBS gedachte is positief. PBS maakt gebruik van een aantal bewezen effectieve inzetten: ga in gesprek over waarden, maak heldere afspraken, leer het gewenste gedrag actief aan, bekrachtig gewenst gedrag, betrek iedereen. Deze methodiek richt zich niet alleen op de leerling in het klaslokaal, maar in vrije omgevingen zoals de aula, de gangen en het schoolplein. De werkwijze wordt schoolbreed gedragen, waarin alle medewerkers binnen de school een rol spelen en zich hiertoe professionaliseren. PBS is ontworpen om de leeromgeving te verbeteren en leerlingen meer te betrekken en motiveren tot het onderwijs. Het draagt bij aan een positief schoolklimaat en heeft als uitgangspunt gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te verminderen (of zelfs voorkomen). Het biedt een veilige en positieve leeromgeving met duidelijke consequenties voor ongewenst gedrag.
- *Gezonde school programma's*: de Faam zet zich in voor het bevorderen van een gezonde levensstijl bij jongeren. Dit richt zich op bijvoorbeeld gezonde voeding, maar ook gezonde relaties en sportieve ontwikkeling. De Faam is een officieel gezonde school op deze gebieden.
- *Programma's voor seksualiteit, sociale ontwikkeling en burgerschap*: deze zijn voor elk leerjaar beschikbaar (omgangskunde, meidenvenijn/machomannetjes, boys2men, genotsmiddelen, Halt voorlichting, Pro-rail, EPJO, Huis van je leven, sexting & grooming, gezonde grenzen, de Frisse blik etc.)
- *Pauzeklas*: de pauzeklas biedt kinderen een rustige plek aan om pauze te houden.
- *Studiezalen*: Extra aandacht, extra begeleiding bij het leren en extra persoonlijke begeleiding is van meerwaarde om leerlingen gelijke kansen te kunnen bieden. In het kader van het Pact Poelenburg en Peldersveld is in het schooljaar 2020-2021 het initiatief genomen om op Pascal Zuid een plek te creëren waar leerlingen (extra) huiswerkbegeleiding krijgen en persoonlijke begeleiding, middels lifecoaching, bij het leren. Leerlingen van De Faam mogen hier ook gebruik van maken.
- *SAQI afname*: De School Attitude Questionnaire Internet is een vragenlijst die informatie geeft over hoe een leerling de school ervaart, de houdingen t.a.v. het schoolleven. De SAQI geeft een duidelijk beeld over onder andere: motivatie (t.a.v. schoolwerk), welbevinden, zelfvertrouwen, pestgedrag en/of beleving en schoolveiligheid.
- *Preventieprogramma's*: met betrekking tot genotmiddelen, seksualiteit, social media en verslaving.
- *Entree niveau 1-opleidingen*: in samenwerking met het ROC van Amsterdam.
- *Pro-vmbo*: in samenwerking met Pascal Zuid VMBO kunnen leerlingen met een praktijk-basis advies instromen in de pro-vmbo klas. De leerlingen uit deze klassen hebben een coach van De Faam en volgen een aantal reguliere onderbouwwakken/lessen op deze school. De vakken Nederlands, rekenen/wiskunde, biologie en Engels en in het 2e leerjaar ook economie volgen ze op Pascal Zuid. Leerlingen die in aanmerking komen voor de overstap naar regulier vmbo-basis of vmbo-LWT zullen, na het 2e leerjaar, deze overstap maken. Als praktijkonderwijs beter bij de leerling past dan vervolgen ze hun schoolcarrière op De Faam.
- *Combinatietrajecten sociaal-emotionele problematiek*: in samenwerking met Level voor leerlingen met belemmeringen rond de stage en/of uitstroom naar werk.
- *Co Hond training*: een specialistische training met honden als co-trainer op het gebied van weerbaarheid, motivatie en agressie voor leerlingen met zwaardere of zeer specifieke sociaal-emotionele problematiek.

- *Trajectvoorziening eXtra*: Leerlingen die extra begeleiding nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen worden hier begeleid. Leerlingen mogen gebruik maken van dit arrangement wanneer ze via het ondersteuningsteam bij ons zijn gekomen. De trajectgroep heeft als doel dat de leerling in staat is om zelfstandig de les in de klas te kunnen volgen, of om hem/haar in algemene zin weerbaarder te maken voor school/stage/begeleiden richting zelfstandigheid.
- *Qpido*: de Faam heeft een samenwerking met Qpido voor specialistische ondersteuning op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Qpido geeft gastlessen binnen de school over veiligheid op internet en gezonde seksuele ontwikkeling en verzorgt een structureel spreekuur waarin leerlingen alle vragen kunnen stellen over relaties, vriendschap, seksualiteit en het aangeven van grenzen. Indien nodig kan er in samenwerking met school en ouders een individueel traject voor de leerling ingezet worden.
- *Spirit*: zet individuele trajecten in binnen school.
- *Jongerenwerk*: verzorgen sport- en activiteiten in samenwerking met De Faam.
- *Ondersteuning dove en slechthorende leerlingen*: cluster 2 ondersteuning in samenwerking met Viertaal.
- *Keuzewerktijd (KWT)*: KWT geeft ruimte om af te wijken van het standaard schoolprogramma. Tijdens de KWT-lessen kunnen leerlingen hun kennis, competenties en attitude verder ontwikkelen. Tijdens de lessen worden verschillende onderdelen aangeboden, waar leerlingen zelf voor mogen kiezen. Voorbeelden van onderdelen die worden aangeboden zijn:
  - Vak-ondersteuning; hierbij worden vaardigheden getraind zoals begrijpend lezen, grammatica en rekenen.
  - Examentraining; deze KWTs zijn bedoeld voor leerlingen uit leerjaar 4,
  - Persoonlijke ondersteuning; deze KWTs zijn bedoeld om leerlingen extra ondersteuning te bieden op het gebied van o.a. sociale vaardigheden, weerbaarheid en faalangstreductie.
  - Sportactiviteiten
  - Kunst- Cultuur en muziekactiviteiten.
- *Ondersteuning na school*: Leerlingen worden na verlaten van de school nog twee jaar gevolgd.
- *Vertrouwenspersonen*: De Faam heeft 2 interne vertrouwenspersonen. Deze kunnen zowel door leerlingen als ouders ingeschakeld worden wanneer er iets wordt ervaren wat niet wenselijk is, zoals een probleem heeft op het gebied van seksuele intimidatie, ongewenste intimiteiten, ernstig psychisch of fysiek geweld, agressie of discriminatie. De vertrouwenspersoon zal de situatie nader onderzoeken. Daarbij wordt in de eerste plaats rekening gehouden met de belangen van de leerling. Deze gaat dan samen met de leerling op zoek naar een goede manier om de problemen aan te pakken en oplossingen te vinden. Uiteraard kan worden gerekend op strikt vertrouwelijke behandeling van de melding. Deze zal de informatie niet meedelen aan een ander, tenzij daar met de desbetreffende leerling overleg over is geweest of wanneer de veiligheid van de leerling in het gedrang is. De vertrouwensdocenten staan vermeldt in de schoolgids en op de website van De Faam.
- *Ondersteuning en voorkomen van pesten*
De school heeft een anti-pestprotocol en een anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator begeleidt de toepassing van het anti-pestprotocol met de mentor en de COB en fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen in het kader van het anti-pestbeleid. De anti-pestcoördinator organiseert preventieve

projecten en voorlichting in de school om het pesten te voorkomen en het sociaal veilig schoolklimaat te borgen.

o *Stage-ondersteuning:*

Gezien het onderdeel 'arbeidstoeleiding' van de missie van het praktijkonderwijs, wordt voor de stage door de leerjaren heen een gedegen opbouw gemaakt. Stages kennen een goede voorbereiding en worden nauwgezet begeleid. Deze zien er als volgt uit:

• *Interne stage*

In het 1e^e leerjaar volgt elke leerling een interne stage op school. De leerling verricht tijdens de schooluren allerlei werkzaamheden in en om de school. Doel van deze stage is het aanleren van vaardigheden die nodig zijn voor het volgen van een groepsstage. Het 2^e jaar gaan leerlingen ook buiten de school op maatschappelijke stage. Zij behalen na 2 jaar of eerste half 3^e hun eerste stagecertificaat. Dan zijn meestal ook de groepsstages goed afgerond en is in leerling in staat om zelfstandig geplaatst te worden.

• *Groepsstage*

In het 2^e of het 3^e leerjaar volgt elke leerling een groepsstage bij instellingen, een aantal geselecteerde bedrijven en het ATC (Arbeid Training Centrum). Dit gebeurt onder begeleiding van een stagebegeleider.

• *Individuele stage*

De leerling volgt een individuele stage bij een bedrijf of instelling wanneer het eerste voorbereidende deel voldoende is afgesloten is met een certificaat waarin de competenties een voldoende scoren. De individuele stage valt onder begeleiding van de coach. De coach gaat samen met de leerling op zoek naar een stagebedrijf, en zal de leerling ook regelmatig op de stageplek bezoeken.

o *1 dag stage in klas 3.*

o *Arbeidsgerichte stage:* 2 dagen vanaf klas 4 gericht op het verwerven van een algemene werkhouding en het aanleren van vaardigheden die in bepaalde bedrijfstakken worden gevraagd.

o *Plaatsingsstage:* 3 of vier dagen stage en uiteindelijk gericht op een baan in een bepaalde beroepssector

6 Extra ondersteuning

6.1 Inleiding

Voor leerlingen, voor wie de basisondersteuning niet voldoende tegemoet komt aan de ondersteuningsbehoeften, hebben de scholen één of meer arrangementen in de school ontwikkeld: de *extra ondersteuning*.

Kenmerk van deze arrangementen is, dat de leerlingen onderwijs volgen in de eigen klas en dat de ondersteuning dichtbij de klas (in de school) ingezet kan worden, waarbij men er op gericht is de leerling sterker te maken in het onderwijsleerproces op de eigen school. Scholen maken hierbij gebruik van de expertise uit het (voortgezet) speciaal onderwijs.

6.2 Arrangementen/maatwerk

In het kader van de extra ondersteuning hanteert de school een tweetal arrangementen. De kern van deze arrangementen wordt hieronder weergegeven:

<i>Maatwerk</i>	<i>Extra ondersteuning</i>
Tijd/aandacht	<ul style="list-style-type: none"> eXtra onze trajectvoorziening voor maatwerk ondersteuning Positive Behaviour Support (PBS)
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> Remediërend taal en rekenen Sociaal Emotionele Ontwikkelingslessen Lessen gedrag (preventief) Programma's Thuiswerk (taal en rekenen) Ipad Matrixborden met gedragsverwachtingen Gedragslessen
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> Pauzeklas Leerpleinen Individuele werkplekken in de trajectgroep
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> Schoolmaatschappelijk werk Docenten met master SEN² Trajectgroepcoördinator Jobcoaches Anti-pestcoördinator Docentbegeleiders PBS deskundigen
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> Level Co-Hond /Spirit/ Qpido Jeugdteam/ wijkteams Viertaal cluster ondersteuning Raad voor de Kinderbescherming JBRA WSG GGD/Jeugdarts

² SEN = Special Educational Needs

	<ul style="list-style-type: none"> • GGZ • Leerplicht/ preventief aanwezigheidsbeleid • Jongerenloket • ROC Amsterdam: behalen niveau 1/2 diploma • TVcN Tolk: inzet tolken • Brijderstrichting: verslavingszorg • Straathoekwerk • Altra Educé
--	---

<i>Arrangement voor: Trajectgroep</i>	<i>Extra ondersteuning</i>
Tijd/aandacht	<p><i>Altijd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gesprekken • Begeleidingsplan • Contact met ouders • Contact met coach <p><i>Indien nodig:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Time-out mogelijkheid • Rustige werkplek, verplicht of vrijwillig • Rustige pauzeplek • Veranderingen in rooster doornemen • Oefenen van sociale vaardigheden • Contact en ondersteuning in de klas en aan met docenten • Begeleid werken aan schoolwerk • Deelnemen aan oudergesprekken met de coach. • Deelnemen aan IOT of MDO indien wenselijk • Werkt iom coach, ouders en leerling aan concrete doelen
Beschikbare materialen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle hulpmiddelen die de school in het kader van de ondersteuning ter beschikking staan
Ruimtelijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Trajectgroepruimte en leerpleinen
Deskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> • Interne en externe deskundigen
Samenwerking met externe instanties	<ul style="list-style-type: none"> • Ketenpartners

Toelichting Trajectgroep

De Faam biedt, in het kader van passend onderwijs, ondersteuning door het inzetten van een trajectgroep in de school. Het doel van deze inzet is om leerlingen binnen de school de juiste ondersteuning te bieden zodat zij binnen het reguliere onderwijs hun lessen kunnen volgen, om voortijdig schoolverlaten en/of doorverwijzing te voorkomen. Trajectleerlingen doen dan ook zoveel mogelijk mee met het gewone rooster van hun klas. In deze Trajectgroep eXtra werken de trajectgroepcoördinator en de medewerker ondersteuning & begeleiding. Leerlingen komen voor een eXtra traject in aanmerking via bespreking in het interne ondersteuningsteam. Elke leerling die lid wordt van de trajectgroep krijgt een individueel begeleidingsplan. Dit plan wordt in samenwerking met de leerling, de ouders/verzorgers en de coach opgesteld. Trajectleerlingen hebben structureel of tijdelijk behoefte aan extra ondersteuning. De inhoud daarvan is maatwerk. Ook de frequentie van de ondersteuning varieert, van eens in de paar weken tot dagelijks. Hierbij wordt rekening gehouden met de stimulerende en belemmerende factoren van de leerling en de daarbij passende interventies.

Leerlingen volgen begeleidingsuren en gesprekken in eXtra en worden geholpen met hun leervragen. De duur van een traject is afhankelijk van wat de leerling nodig heeft. Elke leerling wordt regelmatig besproken en waarna het individueel begeleidingsplan wordt bijgesteld. In het OPP wordt afgesproken hoe de ondersteuning eruit komt te zien en wat er door wie wordt uitgevoerd. Van de aangemelde leerlingen wordt verwacht dat zij gemotiveerd deelnemen aan de begeleiding en ondersteuning. Per blok worden de leerdoelen geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Er wordt in de evaluatie gekeken of de leerling terug kan keren naar de basisondersteuning. Ouders blijven bij dit proces betrokken en worden regelmatig geïnformeerd. De trajectgroep (eXtra) wordt ook ingezet als expertisecentrum in de school voor coaches en docenten. Bijvoorbeeld voor docenten wanneer zij vragen of handelingsadviezen nodig hebben voor trajectleerlingen of individueel gecoacht willen worden. Ook verzorgt de trajectgroep op verzoek teamcoaching.

Voor nieuwe leerlingen is de route:

Voor leerlingen die al op school zitten is de route

7 Kwaliteitszorg

7.1 Basiskwaliteit van het onderwijs

De inspectie Voortgezet Onderwijs heeft Praktijkschool De Faam het zogeheten *basisarrangement* (basistoezicht) toegekend.

Hiermee wordt uitgedrukt dat de kwaliteit van het geboden onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving in orde is.

Bij het kwaliteitsonderzoek door de inspectie wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Vaardigheden of competenties die leerlingen bereiken: liggen deze op het verwachte niveau?
- Halen de leerlingen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht?
- Ontwikkelen de leerlingen zich volgens een individuele leerroute?
- Functioneren de leerlingen ná het praktijkonderwijs naar verwachting in een vervolgopleiding en/of in het werkveld?

7.2 Interne kwaliteitszorg

Maar ook de school gaat zelf na óf en in hoeverre aan deze normen wordt voldaan. Dit dan aan de hand van de volgende punten:

- Volgen van het vastgestelde uitstroomprofiel: werken met LKS/werken/entreeopleiding en ieder jaar door het OPP kan het profiel worden bijgesteld. Hierbij wordt instroom en uitstroom vergeleken en behaalde percentages.
- Afsluiten van de basisvorming van de onderbouw en stage voorbereiding na klas 2.
- Behalen van stage-competenties, beoordeling en aanwezigheid van 80% op de stage bij externe stage.
- Afsluiten van vier jaar onderwijs door het uitreiken van een PRO-diploma, waarbij aan, door de examencommissie, vooraf gestelde eisen moet worden voldaan.

Kwaliteit mag geen toeval zijn: daarom wordt een systematische en structurele werkwijze gehanteerd, gebaseerd op de PDCA-cirkel: de beleidsplannen - waaronder onder andere het schoolplan, schoolondersteuningsprofiel en vakwerkplannen - worden periodiek volgens een vaste cyclus doorlopen:

Plan: bedenken van een plan, het definiëren van meetpunten, normen en targets.

Do: het plan uitvoeren, meetpunten analyseren en gebruiken voor actie en procesverbetering.

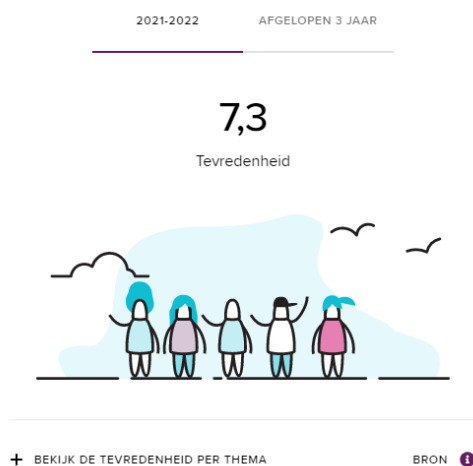
Check: het plan en de uitvoering beoordelen, met elkaar praten over de scores, de meetpunten en de analyses.

Act: het plan, de normen en de targets bijstellen of de uitvoering bijsturen.

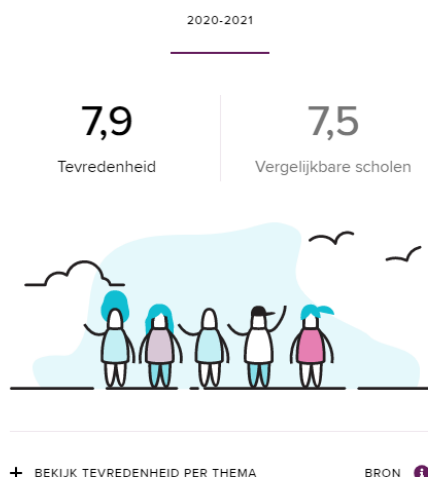
7.3 Tevredenheidsonderzoek

Ieder jaar wordt er in februari of maart onder de leerlingen en ouders een tevredenheidsonderzoek afgenomen. Ongeveer 90 % procent van de leerlingen heeft de enquête volledig ingevuld. De resultaten (gemiddelde score) van deze enquête komen uit op landelijk gemiddelde. Uit de enquête van de leerlingen is gebleken dat de leerlingen zich veilig voelen op De Faam en dat ze vinden dat de school hen goed leert om zelfstandig te wonen en werken. Ook zijn de leerlingen van mening dat de school rekening houdt met hun kwaliteiten.

Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2020-2021?

Hoe tevreden zijn ouders over de school in 2020-2021?

Bron: [Scholen op de kaart](#)

Wilt u meer informatie? Kijk dan op de website 'Scholen op de Kaart'. Deze website vindt u [hier](#).

8 Ambities

Vanuit het model 'dialogeschool' heeft de school een ontwikkelingsprogramma opgezet, zodat alle aspecten van het basisondersteuningsprofiel, die nog niet op niveau zijn, aandacht krijgen. Deze analyse is in mei 2022 bijgesteld. Met overgebleven ontwikkelpunten gaat de school verder aan de slag (zie bijlage 1). De ontwikkelpunten worden ieder jaar vastgesteld in het schoolplan.

De volgende punten zijn nog in ontwikkeling:

- Alle docenten zijn op de hoogte van speciale onderwijsbehoeften van leerlingen. Er wordt op de signalen gepast en professioneel gereageerd.
- Het digitale leerlingvolgsysteem (LVS/magister) wordt effectief benut vanuit de trajectvoorziening (digitale handelingsplannen, evaluatie).
- De school heeft diagnostische expertise beschikbaar.
- Positive Behaviour Support-traject implementeren: een doelmatige, schoolbrede aanpak die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag
- Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd.
- Er zijn specifieke materialen beschikbaar voor sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining
- Samenwerking met de jeugd-/wijkteams met betrekking tot preventieve programma's zijn reeds opgestart.
- Opstarten van "zachte landing" voor leerlingen die instromen vanuit de Internationale Schakelklas.
- Professionalisering en kennisontwikkeling van docenten in lesgeven aan NT2 leerlingen.
- Aandacht voor LHBTQ- diversiteit binnen de school.

9 Afsluiting

De ondersteuning van leerlingen, die daar behoefte aan hebben, is geen statisch geheel. De school is voortdurend bezig om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en om de ondersteuning van leerlingen te optimaliseren. Deze ontwikkeling van de ondersteuning geschiedt systematisch en planmatig, waarbij ook tussentijds nieuwe zaken worden ingevoegd.

Mocht u behoefte hebben aan nadere informatie, raadpleeg dan de website en/of het schoolplan, de schoolgids van de school of leg contact met de school.

Jacqueline Spek-Cinqualbre, adjunct-directeur
Suzanne Verwindt, coördinator ondersteuning en begeleiding

Bijlage 1 Basisondersteuningsprofiel praktijkschool De Faam ('dialogeschool')

Vooropmerkingen

- Indien in onderstaand schema het kruisje in de kolom 'In ontwikkeling' uiterst rechts is geplaatst, dan betekent dat dat de ontwikkeling reeds in een vergevorderd stadium is.
- Norm voor 'Aanwezig' is: 85% van de docenten kan het, doet het, weet het.

Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
Dialoge over speciale onderwijsbehoeften			
a	Alle docenten zijn op de hoogte van speciale onderwijsbehoeften. Er wordt op signalen gereageerd.		x
b	Onderwijsbehoeften worden in kaart gebracht en vastgelegd.		x
c	Overdrachtsgegevens zijn voor alle medewerkers beschikbaar		x
d	Het digitale leerling volg systeem (LVS) wordt effectief benut:		x
	. Docenten en coaches leggen incidenten vast		x
	. Benutten van basisvaardigheden, referentieniveaus, sociaal emotionele geboden ondersteuning, samenwerking met ouders		x
	. Coaches en vakdocenten raadplegen het leerlingvolgsysteem en kunnen analyseren en signalen oppakken		x
e	De school heeft een ondersteuningsstructuur waarborging onderwijsbehoeften		x
f	De schoolleiding waarborgt de continuïteit van de dialoog		x
g	De speciale onderwijsbehoeften komen in een leerlingbespreking aan de orde		x
h	Iedere leerling heeft een coach als eerste contactpersoon		x
i	De coach is altijd aanwezig		x ³
j	De school hanteert een systeem met informatiebehoeften en incidenten		x
k	Docenten zorgen ervoor dat ze dagelijks geïnformeerd zijn over onderwijsbehoeften		x
l	De coach maakt didactische en pedagogische onderwijsbehoeften bespreekbaar		x
m	Coaches beschikken over competenties om een dialoog met leerlingen te voeren over speciale onderwijsbehoeften		x
n	De school heeft diagnostische expertise beschikbaar		x
Veilig schoolklimaat door aanwezigheid/toepassing van:			
a	De school waarborgt actief een sociaal en veilig klimaat:		
	. Er is een aanwezigheidsprotocol		x
	. Er is een anti-pestprotocol		x
	. Er is een vertrouwenspersoon		x
	. Er is een convenant veilige en leefbare school		x
	. Er is een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld		x
c	Er zijn gemeenschappelijke omgangsafspraken		x

³ Indien de persoonlijke coach niet aanwezig is, weten de leerlingen bij wie zij dan terecht kunnen.

Differentiatie			
a	Docenten maken zo nodig aanpassingen in hun lessen		x
b	Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het individueel ontwikkelingsperspectief		x
c	De voortgang wordt op zowel individueel als op schoolniveau gevolgd		x
d	Er wordt door de docenten tijdens de lessen gedifferentieerd in verband met:		
	. Speciale psychologische of sociaal-emotionele kenmerken		x
	. Een meer of minder dan gemiddelde intelligentie		x
	. Verschillende leerstijlen	x	
e	Onderwijsprogramma's zijn waar nodig afgestemd op fysieke beperkingen		x
f	De docenten zijn geïnformeerd over de sociaal-emotionele ontwikkelingen		x
Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
g	Aanvullend zijn orthopedagogische programma's beschikbaar	x	
h	Er is een sociale vaardigheidstraining of faalangsttraining beschikbaar	x	
i	De school heeft een werkend protocol voor medische handelingen		x
j	Ondersteunende leermiddelen worden ingezet voor ondersteuning van leerlingen		x
k	De school stelt bij de uitstroom een handelingsadvies op		x
l	De school zorgt na uitstroom voor continuïteit in ondersteuning indien nodig		x
Extra aandacht/tijd			
a	Docenten kunnen extra aandacht besteden aan leerlingen met speciale onderwijsbehoeften		x
b	De aangepaste groepsgrootte komt ten goede aan de speciale onderwijsbehoeften		x
c	Voor iedere leerling is er een coach		x
d	Er is voor deze leerlingen een tweede aanspreekpunt		x
e	Bij toelating is tijd voor ondersteuning		x
f	Er is voor coaches en docenten tijd beschikbaar van het EAT		x
g	De coördinator ondersteuning en begeleiding heeft voor iedere leerling enkele uren beschikbaar		x
h	Er is expertise beschikbaar voor leerlingen met een beperking		x
i	Er zijn handen beschikbaar in de pauzes		x
j	Leerlingen kunnen elkaar helpen		x
Beschikbare materialen			
a	Onderwijsmaterialen die niveau- en tempodifferentiatie mogelijk maken		x
b	Er zijn aangepaste methoden en materialen beschikbaar		x
c	De school regelt aanvullende onderwijsmaterialen		x
d	De school regelt specifieke onderwijsmaterialen		x
e	De school heeft passende materialen voor leerlingen met dyslexie/dyscalculie		x
f	Omgaan met dyslexie is vastgelegd		x
g	Er wordt gewerkt met een speciaal programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling		x
h	De school beschikt over aanvullende materialen		x

i	Er zijn specifieke materialen beschikbaar voor sociale vaardigheidstraining en faalangstreductietraining.		x
Ruimtelijke omgeving			
a	Er wordt een-op-een ondersteuning gegeven		x
b	De school zorgt voor algemene fysieke toegankelijkheid		x
c	De school is bereid aanpassingen te realiseren		x
d	Leerlingen kunnen gebruik maken van een eigen werkplek		x
e	Er zijn aparte ruimtes beschikbaar gedurende de pauzes		x
f	Er zijn aparte ruimtes voor een-op-een ondersteuning		x
Het interne ondersteuningsteam heeft expertise in			
a	Er is een cultuur waarin professionaliteit met elkaar gedeeld wordt		x
b	Er is een voortdurende professionalisering		x
c	Er is een systeem om nieuwe leerkrachten in te werken		x
d	De leraren kunnen differentiëren		x
e	De leraren kunnen speciale onderwijsbehoeften onderkennen		x
f	Er is expertise beschikbaar m.b.t. handelingsgericht werken		x
g	Er is sprake van een teamaanpak		x
h	Docenten zijn in staat om maatwerk voor individuele leerlingen te leveren		x
i	Ouders kunnen betrokken worden bij de onderwijsondersteuning		x
j	Er is kennis beschikbaar van de onderwijsvoorzieningen in de regio		x
Aspecten		In ontwikkeling	Aanwezig
k	Bekwaamheid van enkele docenten/groepen op peil houden voor:		
	. Signaleren speciale onderwijsbehoeften voor leren en gedrag		x
	. Kennis van dyslexie		x
	. Kennis en aanpak dyscalculie		x
	. Kennis en aanpak AD(H)D		x
	. Kennis en aanpak ASS		x
	. Kennis en aanpak faalangst		x
l	Binnen school is kennis over psychiatrische stoornissen		x
m	Binnen de school is kennis over onderwijsachterstanden andere culturen		x
n	Er is scholingsbeleid voor bovenstaande expertise	x	
o	De coördinator ondersteuning en begeleiding heeft ruime kennis van competenties		x
p	Docenten/coaches beschikken over competenties:		
	. Betrekken van ouders bij de onderwijsondersteuning		x
	. Voeren van gesprekken met leerlingen, ouders en collega's		x
	. Voeren van leerlingbespreking		x
	. Opstellen en uitvoeren van een individueel ontwikkelingsperspectief		x
Samenwerking met externen			
a	Samen met ketenpartners inhoud geven aan preventieve en curatieve ondersteuning door:		
	. Interventies van School Maatschappelijk Werk		x
	. Inschakelen van Jeugdarts		x
	. Afstemming met Centrum Jong		x
	. Inschakelen van Jeugdteam en geïndiceerde zorg		x
	. Inschakelen van GGZ		x

	. Adequate communicatie met leerplichtambtenaar		X
<i>b</i>	De school heeft een Extern Advies Team (EAT)		X
<i>c</i>	De school werkt samen met en stemt af met professionals		X
<i>d</i>	De school werkt samen met ketenpartners		X
<i>e</i>	Experts van externe organisaties zijn beschikbaar		X